INFORMATIEMEMO RAAD

Kenmerk:
Zaak 274689

Datum b&w-vergadering:
13-02-2026

Onderwerp:
Terugblik op het proces van de overgang naar Dar

Kennis nemen van:
1) Terugblik op het gelopen proces naar het wijzigingen van afvalinzamelaar.

Status advies:
Openbaar

Argument: (indien niet openbaar)

Portefeuillehouder:
Wethouder Rik van den Dam

Betrokkenen bij voorstel extern:
Dar NV

Betrokkenen bij voorstel intern:
Domeinmanager Fysiek Domein

Bijlagen:
Brief PreZero beëindiging afvalinzameling

Inleiding
Naar aanleiding van de gemeenteraadsvergadering op 27 januari 2026 heeft het college de toezegging gedaan om de gemeenteraad te informeren over de terugblik op het proces van de overgang naar Dar. Tevens is de toezegging gedaan dat enkele uitvoeringsaspecten hierin wordt meegenomen. Tijdens de raadsvergadering is ook aangegeven dat deze terugblik niet uitputtend van aard is in verband met het tijdsbestek waarin deze memo tot stand moet komen.

1. Aanleiding
Op 14 maart 2024 hebben we als gemeente Overbetuwe een brief ontvangen van PreZero. Hierin heeft PreZero aangegeven dat ze hebben besloten gefaseerd te stoppen met alle huisvuilinzameling waarbij ze geen eigenaar zijn van de ingezamelde afvalstromen. Hierdoor waren we als gemeente Overbetuwe genoodzaakt om binnen korte termijn een alternatief te organiseren om de continuïteit van de afvalinzameling te waarborgen. Normaal vergt een dergelijke operatie een langere voorbereidingstijd. Desondanks is het gelukt om het primaire proces per 1 januari 2026 via Dar te laten verlopen.

2. Doel van deze memo
- De gemeenteraad informeren over het proces van de overgang naar Dar.
- Inzicht geven in de gemaakte keuzes, de tijdslijnen en de afwegingen.
- Toelichting geven op waarom in het proces onvolkomenheden zijn ontstaan en hoe deze zijn of worden hersteld.
- Een eerste reflectie vanuit het college op het gelopen proces

3. Terugblik op tijdlijn en processtappen overgang Dar

Fase 1 Beëindiging huidige dienstverlening
- Op 16 januari 2024 ontvingen wij een brief van PreZero waarin zij aangeven per 1 januari 2025 te willen stoppen met het inzamelen van oud papier met vrijwilligers. PreZero heeft dit besluit moeten nemen door de nieuwe CAO per 1 januari 2024 voor inzamelbedrijven, risico's op het gebied van veiligheid en om de inzameling meer efficiënt te laten verlopen. Over deze brief en de vervolgstappen hebben wij u op 12-3-2024 een raadsinformatiememo[1] doen toekomen.

- Op 14 maart 2024 hebben we wederom een brief ontvangen van PreZero. Hierin heeft PreZero aangegeven dat ze hebben besloten gefaseerd te stoppen met alle huisvuilinzameling waarbij ze geen eigenaar zijn van de ingezamelde afvalstromen. PreZero wil zich richten op bedrijfsafval. Voor de volledigheid hebben wij deze brief bijgevoegd als bijlage.

  Naar aanleiding van deze brief zijn wij, samen met andere gemeenten in de regio, in gesprek gegaan met PreZero om te verkennen of een eventuele verlenging mogelijk zou zijn, temeer omdat in de overeenkomst een (tweezijdige) optie is opgenomen tot tweemaal een verlenging.
  Ondanks onze overeenkomst heeft PreZero aangegeven de afvalinzameling in Overbetuwe te stoppen omdat de vestiging in Duiven naar alle waarschijnlijkheid zal worden gesloten.

[1] 24-04-16 A3 Informatiememo; Inzameling oud papier met vrijwilligers OverBetuwe - iBabs Publieksportaal

Wij hebben vernomen dat de gemeente Arnhem een vergelijkbare brief heeft ontvangen, waarbij de overeenkomst met PreZero een andere einddatum (30 juni 2027) kent. Als Overbetuwe hebben wij gevraagd voor onze gemeente ook deze einddatum te hanteren zodat een ordentelijke en goed overgang naar een andere afvalinzamelaar mogelijk werd, echter PreZero was niet bereid om hieraan medewerking te verlenen.

De conclusie was dat de gemeente Overbetuwe per 1 januari 2026 een andere partij moest contracteren voor de uitvoering van het primaire proces rond de inzameling van de verschillende huishoudelijke afvalstromen.

Fase 2 Verkenning alternatieven

Wij hebben in reactie op het nieuws van PreZero de mogelijke opties verkend en afgewogen. Deze afweging is via een informatiememo[2] met uw raad gedeeld op 7 januari 2025.

In het hierboven genoemde informatiememo bent u ook geïnformeerd over de zogenoemde kwaliteitskader waaraan de uitvraag getoetst is. Daarnaast bevatte de uitvraag een kostenopgave voor de uitvoering van de gevraagde diensten in en voor gemeente Overbetuwe. Aan de hand van een gestandaardiseerde uitvraag is een kostenopgave voor de (inzamel)dienstverlening, het beheer en onderhoud (instandhouding) van de inzamelmiddelen (minicontainers en verzamelcontainers) en de overige afvalbeheertaken zoals KCC, communicatie, et cetera, uitgevraagd.

Dar heeft op basis van de gestandaardiseerde uitvraag een opgave ingediend van de verwachte omzet voor de gemeente Overbetuwe exclusief de milieustraten. Op basis van deze verwachte omzet was de inschatting dat dit leidt tot een aandelenpakket van circa 5.000 aandelen, wat circa 4,3% is van het totale aandelenpakket. Zoals ook vermeld was dit slechts indicatief, gezien het definitieve aantal bepaald moet worden op basis van de werkelijke omzet.

Vervolgens heeft het projectteam op regelmatige basis contact onderhouden met de betrokken publieke overheidsvennootschappen om eventuele vragen te beantwoorden en nadere uitgangspunten te bespreken.
De publieke bedrijven hebben hun voorstellen in februari 2025 ingediend. Aansluitend is het besluitvormingstraject gestart, wat heeft geleid tot een voorgenomen toetreding tot Dar N.V. voor de inzameling van huishoudelijk afval en andere taken binnen het huishoudelijk afvalbeheer. Op 20 mei 2025 heeft de gemeenteraad dit voornemen bekrachtigd met een raadsbesluit[3].

Fase 3 Focus op primair proces (afvalinzameling)

Na het besluit van de gemeenteraad is er een multidisciplinair team samengesteld met vertegenwoordigers van zowel de gemeente als Dar om de transitie van het primaire proces te begeleiden. Binnen dit team waren verschillende afdelingen betrokken, waaronder logistiek, HR, financiën, ICT, middelenbeheer, afvalstoffenmanagement en

---

[2] 25-02-11 A1 Informatiememo; Toekomst afvalinzameling vanaf 2026 OverBetuwe - iBabs Publieksportaal
[3] Document OverBetuwe - 25-05-20.16 concept-Raadsbesluit Toetreding tot DAR NV voor het inzamelen van huishoudelijk afval vanaf 2026 - iBabs Publieksportaal

communicatie. Het team vervulde een centrale rol in de coördinatie van de verschillende werkstromen en de implementatie van het totale proces.

De transitie- en integratiefase richtte zich vanwege de korte doorlooptijd met name op het primaire proces van de afvalinzameling. Het uitgangspunt daarbij was een zo soepel mogelijke overgang, waarbij eventuele verstoringen in de dienstverlening tot een minimum worden beperkt.

De inzameltaken zijn op 1-1-2026 overgedragen aan Dar, waarbij nauwlettend is gemonitord of de dienstverlening aan de verwachtingen voldoet. Om de overgang zorgvuldig te laten verlopen, is een periode ingericht waarin waar nodig procesverbeteringen kunnen worden doorgevoerd. Gedurende deze periode vindt continue monitoring plaats om eventuele knelpunten snel te signaleren en op te lossen, zodat de operationele prestaties op het gewenste niveau blijven.

4. Terugblik op uitvoeringsaspecten

Door de korte doorlooptijd stond de implementatie onder tijdsdruk. Hierdoor konden niet alle ondersteunende processen volledig en optimaal worden ingericht voordat de uitvoering van start ging. Uiteindelijk kijken we tevreden terug over wat er bereikt is in een korte tijd. Iedere overgangsfase brengt problemen met zich mee en ook hierbij heeft dit op enkele onderdelen geleid tot knelpunten en fouten.

- Doordat de focus in deze fase primair lag op het tijdig en zorgvuldig inrichten van het primaire proces, zijn enkele formele stappen pas in een later stadium volledig helder geworden. Een voorbeeld hiervan is de afwijking die is ontstaan in het aantal aandelen van Dar N.V. ten opzichte van het raadsvoorstel van 20 mei 2025. Deze afwijking is het gevolg van de gestandaardiseerde uitvraag, waarbij Dar een opgave heeft gedaan van de verwachte omzet voor de gemeente Overbetuwe, exclusief de milieustraten. Op basis van deze verwachte omzet werd destijds ingeschat dat dit zou leiden tot een aandelenpakket van circa 5.000 aandelen, wat neerkomt op ongeveer 4,3% van het totale aandelenpakket. Deze opgave van Dar is gebruikt bij de kredietaanvraag aan de gemeenteraad. Hierbij dienen we wel aan te geven dat het aandelenkapitaal in geen enkele fase onderdeel is geweest van de gehanteerde afwegingscriteria**.**

  Na de inrichting van het primaire proces van de afvalinzameling is in januari 2026 de definitieve hoeveelheid aandelen vastgesteld op 7.816. Dit aantal is gebaseerd op de definitieve en geaccordeerde afname door de gemeente Overbetuwe, gekoppeld aan de omzet van Dar voor 2026. Zodra de relevante gegevens volledig helder waren, is daarop direct gehandeld. Dit mede om iedere bedreiging voor de continuïteit van de afvalinzameling te voorkomen en het vertrouwen van Dar en de overige deelnemende gemeenten te behouden, temeer omdat dit anders ook nieuwe besluitvorming van die gemeenten zou hebben gevraagd.

- Bij de start van de inzamelwerkzaamheden begin 2026 zorgden sneeuw en gladheid voor onveilige omstandigheden. Om de veiligheid van medewerkers en inwoners te waarborgen, werd de inzameling tijdelijk stopgezet en het inzamelschema aangepast. Hoewel hierover zo goed mogelijk is gecommuniceerd, heeft deze informatie niet alle inwoners bereikt, met name inwoners zonder de Dar-app.

- Alle inzamelroutes zijn geanalyseerd en gedigitaliseerd. Dankzij deze digitalisering kan Dar de planning beter afstemmen en de routes optimaliseren, wat bijdraagt aan een efficiënter gebruik van brandstof en daarmee een lagere milieubelasting.
  Tegelijkertijd kan de jarenlange ervaring van PreZero (voorheen Suez) met de gemeente en haar inwoners niet volledig één-op-één worden overgedragen. Een voorbeeld hiervan betreft de bijzondere locaties waar inwoners hun containers plaatsen. Deze staan niet altijd direct aan de weg, maar soms in een steeg. Dit vraagt om nauwgezette monitoring van de verschillende routes om een soepele inzameling te waarborgen.

  Daarnaast is gebleken dat de inzamelvoertuigen van Dar niet zijn uitgerust om 80-litercontainers mechanisch te ledigen. Conform de Arbocatalogus Afvalbranche moeten tillen en zwaar lichamelijk werk zoveel mogelijk worden voorkomen door technische maatregelen. Voorheen tilden medewerkers van PreZero de containers op om deze vervolgens mechanisch te ledigen. Dar heeft aangegeven dat dit voor haar medewerkers niet acceptabel was en heeft gemeente gevraagd om mee te werken aan een vervanging van deze containers. Dit verschil in werkwijze vroeg dus om een aanpassing van de inzamelvoorzieningen bij de implementatie van de nieuwe inzameling, zodat zowel de veiligheid van de medewerkers als de continuïteit van de dienstverlening wordt gewaarborgd. De communicatie richting inwoners is in eerste instantie voornamelijk individueel ingestoken. Achteraf moet worden vastgesteld dat deze aanpak onvoldoende toereikend is geweest en dat de betreffende toelichting breder en collectiever gecommuniceerd had moeten worden.
  Inmiddels is de uitvoering nagenoeg afgerond en zijn vrijwel alle containers vervangen. De resterende vervangingen worden in de komende periode afgerond, zodat uiteindelijk alle containers worden omgewisseld.

- Bij de implementatie hoorde ook de invoering van een nieuwe afvalpas. Zoals eerder aangegeven, vraagt een soepele overgang een zorgvuldige integratie van IT-systemen. In dit kader moesten de oude afvalpassen worden vervangen, zodat alle relevante informatie correct opgenomen kon worden in de IT-infrastructuur van Dar.
  Dar hanteert voor alle deelnemende gemeenten dezelfde afvalpas, waarbij de voorkant per gemeente wordt aangepast. Voor de gemeente Overbetuwe bleek echter een afwijking: wij hebben twee milieustraten in eigendom. Op de afvalpassen stond op de achterkant een standaardtekst, die niet volledig overeenkwam met de situatie binnen onze gemeente.
  Om dit recht te zetten, is een extra actie opgezet om inwoners hierover te informeren en de informatie eenvoudig te corrigeren met een sticker. Op deze manier wordt zowel de volledigheid van de informatie gewaarborgd als de continuïteit en gebruiksvriendelijkheid van de afvalpassen behouden.

- De overgangsfase heeft daarnaast geleid tot onduidelijkheid bij inwoners. Met name de uitvoeringsaspecten, zoals hierboven toegelicht, hebben tot vragen geleid. Daarbij is de communicatie niet altijd toereikend geweest om deze onduidelijkheid bij inwoners direct weg te nemen. Inmiddels is het aantal meldingen echter sterk teruggelopen. Dit is mede te danken aan de goede samenwerking op het gebied van communicatie, klantcontact en de inzet van vakinhoudelijke medewerkers van beide organisaties.

5. Reflectie op het proces

College B&W

Het college ervaart enige terughoudendheid om op zo'n korte termijn deze terugblik aan de raad voor te leggen. Daarbij is van belang te benadrukken dat de onderdelen van de informatie pas op een laat moment beschikbaar kwam en dat het college vervolgens zo spoedig mogelijk heeft gehandeld.

Het college constateert dat bij de implementatie van de nieuwe inzameling van huishoudelijk afval niet alle ondersteunende processen vanaf het begin optimaal zijn ingericht. Dit betreft onder meer de afstemming van de inzamelroutes, de werkwijzen bij bijzondere locaties en containers, evenals de invoering van de nieuwe afvalpassen en de integratie van de IT-systemen. Deze situatie is verklaarbaar gezien de complexiteit en schaal van de operatie en de korte voorbereidingstijd. Trajecten van vergelijkbare omvang kennen doorgaans een voorbereidingstijd van minimaal twee jaar. Door de korte doorlooptijd was het noodzakelijk om de implementatie versneld te realiseren, testen/proefdraaien was niet mogelijk en sommige processen konden pas tijdens de uitvoering worden geoptimaliseerd.

Het college benadrukt dat gedurende het hele traject de continuïteit van de dienstverlening aan de inwoners en de veiligheid van medewerkers de belangrijkste aandachtspunten zijn geweest. Waar knelpunten of afwijkingen werden geconstateerd, zijn corrigerende maatregelen genomen, zoals extra monitoring van de routes, aanpassing van werkprocessen en het corrigeren van de afvalpassen bij inwoners.

Daarnaast wil het college ook enkele leerpunten benoemen. Het uitvoeren van het proces onder aanzienlijke tijdsdruk heeft risico's met zich meegebracht, en het had zorgvuldiger geweest als deze risico's explicieter in de stukken waren benoemd. Daarnaast is het college zelf ook verrast geweest door de omvang van het aandelenbedrag en heeft het zich de vraag gesteld of dit vooraf beter voorzien had kunnen worden. Het college constateert ook dat de eerder beschreven fouten en onduidelijkheden in het primair proces tot onrust in de samenleving hebben geleid en dat dit voorkomen had kunnen worden door duidelijke en snellere communicatie.

Het college is ten slotte van oordeel dat, ondanks de ervaren uitdagingen, de transitie zo zorgvuldig mogelijk is begeleid en dat de dienstverlening op een structureel verantwoorde wijze is overgedragen aan en uitgevoerd door Dar. Het college spreekt daarbij ook zijn waardering uit voor wat in korte tijd is gerealiseerd.
Tegelijkertijd wordt erkend dat op enkele punten nog procesverbeteringen worden doorgevoerd, zodat het inzamelproces volledig aansluit bij de verwachtingen van de gemeente en haar inwoners.

Dar

Vanaf het begin van het traject is, samen met gemeente Overbetuwe, geconstateerd dat het traject om te komen tot een goede inzameling per 1-1-2026 uitdagend was.

De gestandaardiseerde uitvraag heeft gemeente Overbetuwe de mogelijkheid gegeven om organisaties met elkaar te vergelijken. De wijze waarop de uitvraag was opgezet gaf echter niet de mogelijkheid om een volledige kostenopgave voor te leggen. Deze opzet heeft helaas zowel voor gemeente als Dar tot onduidelijkheid geleid. Zowel in de discussie over het aantal aandelen als met betrekking tot de op te stellendienstverleningsovereenkomst. Dar begrijpt echter wel dat de besluitvorming onder hoge tijdsdruk genomen moest worden en dat een gestandaardiseerde uitvraag daaraan bij heeft gedragen.

In de periode na besluitvorming is gestructureerd samengewerkt om de basis dienstverlening op een goede manier in te richten. Uitdagend daarin voor Dar was het tijdig realiseren van voldoende materieel en medewerkers. Dar is trots dat het gelukt is om op 1-1-2026 te starten met de dienstverlening.

De start qua inzameling was uitdagend waarbij de weersomstandigheden in de eerste weken extra uitdagingen opleverden. Dit resulteerde in extra druk op de inzameling in de weken erna. Inmiddels is de inzameling in de 1e week van februari genormaliseerd hetgeen zichtbaar is in een sterke daling van het aantal meldingen door inwoners.

Tussen Dar en gemeente Overbetuwe is contact geweest over de mogelijkheid om het aantal wijzigingen die voor inwoners consequenties zouden hebben zo laag mogelijk te houden. Naar aanleiding daarvan is door Dar gekozen om de meeste inzamelroutes gelijk te houden aan die van PreZero. Met name voor de inzameling van oud papier en karton heeft Dar echter veel routes moeten aanpassen daar het anders niet haalbaar was om deze dienstverlening te continueren. De wisseling van de 80 liter containers was voor Dar noodzakelijk daar Dar haar medewerkers veilig en verantwoord hun werk wil laten doen. Dar betreurt het dat hierover, ondanks de uitgegane communicatie, ophef is ontstaan.

5. Huidige stand van zaken en vervolg

De inzameling van huishoudelijk afval is operationeel. Eventuele knelpunten die tijdens de implementatie zijn geconstateerd, worden stapsgewijs aangepakt en opgelost. In nauwe samenwerking met Dar worden de processen en de dienstverlening continu geoptimaliseerd, zodat de efficiëntie, kwaliteit en gebruiksvriendelijkheid verder verbeteren.

6. Conclusie

Onder uitzonderlijke omstandigheden heeft de gemeente binnen korte tijd een alternatief voor de afvalinzameling gerealiseerd. Het handhaven van de continuïteit van het primaire proces stond hierbij centraal en was zowel noodzakelijk als verdedigbaar. Het college blijft zich inzetten voor verdere optimalisatie van processen en dienstverlening.

Behandelend adviseur voor technische vragen D. Derks, e-mail: d.derks@overbetuwe.nl

NAMENS HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS,

de gemeentesecretaris	de burgemeester,
D.C. van Eeten	R.P. Hoytink-Roubos